

Законодавчі ініціативи за період 01 липня - 15 липня 2022 року, що впливають на діяльність виробників з ВДЕ

Верховна Рада України

Прийняті закони

08 липня 2022 року прийнято Закон України «Про внесення зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо врегулювання відносин з продажу електричної енергії виробниками електричної енергії за двосторонніми договорами» № 2371-IX.

Законом вносяться зміни до статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергії», які передбачають, що виробники електричної енергії (**крім виробників електричної енергії, яким встановлено "зелений" тариф**, та виробників електричної енергії, які за результатами аукціону набули право на підтримку) здійснюють продаж електричної енергії за двосторонніми договорами виключно на електронних аукціонах, порядок проведення яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

Закон на підписі Президента.

1 липня 2022 року прийнято Закон України «Про ратифікацію Європейської конвенції про скасування легалізації документів, складених дипломатичними агентами чи консульськими посадовими особами» № 2340-IX.

Конвенція, ратифікована зазначеним законом, скасовує вимогу дипломатичної або консульської легалізації іноземних офіційних документів. Стаття 1 визначає перелік офіційних документів, на які поширюється дане спрощення.

Єдиною формальною процедурою, яка може вимагатися для посвідчення автентичності підпису, автентичності відбитку печатки або штампу, якими скріплений офіційний документ, є проставлення апостиля компетентним органом держави, в якій документ був складений. Дотримання зазначеної процедури не вимагається, якщо закони, правила або практика, що діють в державі, в якій документ представлений, або двосторонні угоди між державами відмінюють чи спрощують дану формальну процедуру або звільняють сам документ від легалізації.

На сьогодні 120 країн є учасницями Конвенції, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів.

Закон вводиться в дію з 1 січня 2023 року.

Зареєстровані проекти

06 липня 2022 року за № 7524 зареєстрований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження механізмів мінімізації ризиків коливання цін на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії.

Законом впроваджується механізм мінімізації цінових ризиків, які виникають у виробників з ВДЕ та споживачів під час діяльності на ринку електричної енергії. Суть механізму полягає у запровадженні

послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, через укладення договору про надання такої послуги між виробником з ВДЕ та споживачем електричної енергії. Запропонований механізм схожий на деривативні контракти на різницю в ціні, але, на відміну від таких деривативних контрактів, які укладаються на фінансових ринках, договір про надання послуги із забезпечення стабільності ціни на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел енергії, може укладатись на ринку електричної енергії.

Застосування запропонованої договірної конструкції дозволить залучати інвесторам та виробникам з ВДЕ зовнішнє фінансування для створення нових об'єктів відновлюваної енергетики без фінансової підтримки зі сторони держави. Зазначений механізм може застосовуватись інвесторами у сфері ВДЕ у будь-який час до початку будівництва та введення в експлуатацію об'єктів ВДЕ або виробниками з ВДЕ – після введення електростанції в експлуатацію та набуття ними статусу учасника ринку.

Кабінет Міністрів України

Прийняті рішення

Розпорядження КМУ від 15 липня 2022 р. № 601-р, яким Уряд:

схвалив проект Спільної декларації про асоціацію між Урядом України та Міжнародним енергетичним агентством;

уповноважив Міністра енергетики підписати зазначену Спільну декларацію.

Схвалена Спільна декларація передбачає співпрацю в широкому спектрі діяльності, пов'язаної з енергетикою, зокрема:

- щодо аналізу енергетичного ринку;
- реконструкції енергетичної системи;
- зміцнення енергетичної безпеки;
- розвитку енергоефективності;
- прискорення енергетичного переходу;
- поширення використання альтернативних видів енергоресурсів тощо.

Постанова КМУ від 07 липня 2022 р. № 775 «Про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії, що здійснюють операції з експорту електричної енергії, для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії протягом дії воєнного стану».

Зазначеною постановою:

затверджено Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії, що здійснюють операції з експорту електричної енергії, для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії протягом дії воєнного стану (далі – Положення про ПСО на період воєнного стану);

внесено зміни до Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483.

Положенням про ПСО на період дії воєнного стану передбачено:

розширення кола учасників ринку, які будуть брати участь в забезпеченні пільгової ціни на електричну енергію для населення. Крім ДП «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго» додаються учасники ринку, які здійснюють експорт електричної енергії до країн Європейського Союзу;

гарантований покупець надає експортерам електричної енергії послугу із забезпечення безпеки постачання електричної енергії за договорами про надання послуг із забезпечення безпеки постачання електричної енергії експортерам електричної енергії;

експортери оплачують надану гарантованим покупцем послугу в розмірі 80% від свого прибутку від експортних операцій;

прибуток експортера розраховується як різниця цін РДН в Україні та РДН країни, в яку відбувається експорт електричної енергії, з якої будуть вираховуватись витрати експортера на: а) послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління; б) послуги з передачі електричної енергії; в) витрати на доступ до фізичного права на передачу пропускнує спроможності з обох сторін кордону; г) плата за користування системою передачі для імпорту та експорту електричної енергії з третіх країн, що розраховується ENTSO-E відповідно до Регламенту (ЄС) 838/2010;

експортери, які заборгують гарантованому покупцю за послугу, будуть позбавлені фізичного права на передачу електричної енергії до кінця поточного місяця;

учасник ринку, який не укладе договір з гарантованим покупцем не зможе приймати участь в аукціонах на доступ до міждержавного перетину;

гарантований покупець зобов'язаний щоденно спрямовувати отримані від експортерів кошти постачальникам універсальних послуг на оплату їх послуг, що надаються відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 р. № 483.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Прийняті рішення

На засіданні 12 липня 2022 року прийнято постанову № 705 «Про внесення змін до Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії».

До Порядку встановлення (формування) тарифу на послуги з передачі електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 22 квітня 2019 року № 585, вносяться зміни, що врегульовують питання визначення тарифу на послуги з передачі електричної енергії для підприємств «зеленої» електрометалургії. Упорядковуються норми Порядку в частині виокремлення із загальної складової прогнозованих витрат на виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, зокрема, складову щодо прогнозованих витрат на виконання спеціальних обов'язків із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

На засіданні 12 липня 2022 року прийнято постанову №702 «Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332».

Зазначеною постановою внесені зміни до пункту 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану». Зміни стосуються:

1) порядку розрахунку максимального обсягу продажу електричної енергії учасниками ринку за двосторонніми договорами (ДД), на ринку «на добу наперед» (РДН), внутрішньодобовому ринку (ВДР) та експорту електричної енергії на торговий день d . Прийнятою постановою максимальний обсяг продажу визначається як 125 % від загального обсягу відпущеної електричної енергії на ДД, РДН, ВДР, експорту за торговий день $d-7$ цього учасника ринку відповідно до даних комерційного обліку (раніше за торговий день $d-3$);

2) строків зміни учасником ринку балансуючої групи. Збільшується строк для здійснення адміністратором розрахунків (АР) заміни сторони відповідальної за баланс (СВБ). Відповідно, заява щодо зміни балансуючої групи має подаватись учасником ринку не пізніше ніж за 7 (раніше – не пізніше ніж за 2) робочих днів до дати, з якої повинна вступати в силу зміна СВБ. Якщо у заяві учасника ринку та письмовій згоді СВБ не зазначена дата, з якої повинна вступити в силу зміна СВБ, АР здійснює зміну СВБ з восьмого (раніше – з третього) робочого дня після отримання АР заяви учасника ринку.

Проекти регуляторних актів, оприлюднені для обговорення

06 липня 2022 року НКРЕКП оприлюднено для обговорення проект постанови «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі».

Проект розроблений у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку установок зберігання енергії» від 15 лютого 2022 року № 2046-ІХ.

Запропонованими змінами до Кодексу системи передачі передбачено:

- порядок надання послуги з приєднання установок зберігання енергії (УЗЕ);
- порядок встановлення УЗЕ користувачами системи передачі;
- експлуатація УЗЕ в системі передачі;
- особливості реалізації права ОСП мати у власності, володіти, користуватися, розробляти, управляти чи експлуатувати УЗЕ.

Крім того, проектом постанови передбачається уточнення та приведення у відповідність до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» вимог Кодексу системи передачі у частині процедури надання послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж.

З проектом постанови можна ознайомитись за посиланням:

<https://www.nerc.gov.ua/news/opriлюдnyuyetsya-proyekt-postanovi-zmini-do-kodeksu-sistemi-peredachi-shchodo-rozvitku-ustanovok-zberigannya-energiyi>

Зауваження та пропозиції до зазначеного акта приймаються НКРЕКП до 18 липня 2022 року.